

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 201 (1546)

France-Pologne.

Nie sąsiadujemy ze sobą geograficznie i zdawałoby się że wpływy francuskie na Polskę muszą się przefiltrować przez Niemcy, nim do nas, w zwyrodniałej może formie, przyjdą. Ależ wcale nie! Nic bardziej bezpośredniego, naturalnego, że tak wyrazić się wolno, jak emanacja łacińskiego ducha gallo-romanów na słowiański szczepek Polan. Edukację francuską otrzymywało całe zamożne społeczeństwo polskie niemal od kolebki, jeszcze nie tak dawno temu. I Polska jako państwo miała swego mentora... też od zarania swego istnienia. Kogoż by jak nie mnicha francuza Gallusa, co to kronikę zostawił w dwunastym wieku pisana, z której czerpali nasi historycy i do dziś dnia się z niej pradawnych dziejów Polski uczą. Nieprzerwanie się ciągnie nie bliskich stosunków. Gdzież to posłowie polscy szukają piastowego dziedzica tronu po Mieszku i Bolesławach, jak nie w o-pactwie Klunjackim (Clugny) kędy w habicie benedyktyna zawędrował syn Ryxy i Mieczysława II, w Paryżu. A potem... wszak to we francuskim domu Andegawenów rozkwitł na Węgrzech najpiękniejszy kwiat korony polskiej, lilja czysta, purpurowa o-fiarą miłością Jadwigą d'Anjou, królowa Polski i Wielka Księżna Litewska.

Nie tylko króle nasi z Francją mieli do czynienia. Pierwszy, który pisał po polsku jak mistrz, jak prawdziwy poeta, kulturę czerpał w Paryżu, skąd niejedno płocze, ale mile wyniósł wspomnienie i potem nim bał przyjaźni, siedzących z miodu dzbankiem pod lipą w Czarnolesiu. Mistrz Jan Kochanowski rymy subtelne i ucieśnioną modą gallów układał. Upamiętniła się dobrze w Polsce królowa Maria Ludwika Gonzaga, żona nieszczęśliwych Wazów, kolejno Władysława IV i Kazimierza. Rozumna ta pani interesuje się teatrem, zakłada klasztory, oddaje swe bogactwa na obronę kraju przed Szwedem i w pa-miętnej bitwie pod Warszawą, każde konie odprzęgać z własnej karety by przed jej armatą do posterunka dojechały. Marysińska d'Arqueń, uroczy djabelek, ukochanie dobrodusznego Jana Sobieskiego, mniej przyjemne została wspomniana, ale ileż popularności dała swej ojczyźnie wprowadzając francuszczyznę już nietylko do magnackich rezydencji, ale i do szlacheckich dworów, z których jej mąż pochodził.

Sasi, kochający się we francuskich modach i obyczajach, Leszczyński, ojciec królowej francuskiej Marii, żony Ludwika XV, Stanisław Poniatowski, przejeżdżający francuszczyzną do szpiku kości, sfrancuzili Polskę na całej linii. Śmiało rzec można iż w końcu XVIII w. cała szlachta gorzej czy lepiej parła franse na potęgę uprawiała. I to nietylko magnaci, nie, cała brać szlachecka, żony zwłaszcza, żony, odczuwające ducha narodu, uprawiającego kult kobiety i miłości, jak żaden na świecie. Kobiety też lgnęły jak muchy do miodu do słodkich duszerów, amantów, solitiudy, berzerów i boskietów, miały spazmy i wapory, jeśli tyranja mężów pozbawiała je czegoś, co w romansach francuskich za **bon ton** zostało uznane. Miliony wywoziły strojniesz do Paryża na fatalaszki i na zabawy. Mężczyźni nie zostawali w tyle w tym wyścigu próżności, ale i ogłady, gustu, sztuki pięknych. Niebawem poważniejsze przychodzą wpływy i głębszych pokładów społeczeństwa sięgające. Wielka rewolucja francuska i jej hasła **Droit de l'homme** echem przechodzą w czasie najstraszniejszego rozkładu Polski.

Niemniej wywierają swój wpływ. Jakobini polscy o wolności ludu mówić zaczynają, ruch się czyni w umysłach i pojęciach, Kościuszkowska Insurekcja ma nieprzyjaciół w Polsce, bo ją o styczności z Francją rewolucyjną pomawiają.

A potem przychodzą czasy najpiękniejsze. Długie lata braterstwa broni. To co najważniejsze: walki o wolność narodów i chwałę Ojczyzny, łączą na polach Włoch, Hiszpanji, Egiptu, San Domingo, Niemiec, na strasznych, śnieżnych polach Rosji, szeregi Polaków i Francuzów pod orłami „Boga wojny”, pod zwycięskimi sztandarami Napoleona. Nie było chyba żadnej różnicy w entuzjasmie, ufności, oddaniu się wodzowi, w uwielbieniu jego geniuszu, pomiędzy starymi **grognards** gwardji cesarskiej, a polskimi lansjerami. Żołnierzy z dalekiej Polski i rdzenny Francuz tworzył jedno w doli i niedoli. Walczyli, wierni byli, krew przelewali jeden za wszystkich, wszyscy za jednego. A Wódz... wódz wszak kochał jasnowłosa, błękitnooką polkę, słodką Marię Walewską, jedyną koło niego bezinteresowną istotę, co się oddała bez miłości, dla dobra Ojczyzny, a potem kochała tak wiernie, jak żadna z tych, które obyspał bogactwami lub tronem obdarzył.

Honor Polaków niesie aż do śmierci Ks. Józef Poniatowski Marszałek Francji przy boku Cesarza. Na wyspę Elbę w dzień abdykacji w Fontainebleau, dnia Marie Walewska przybywa do boku Cesarza, ona jedna z jego kobiet!... I jak się już razem krew przelewało i miłości zamieniło przysięgi, tak się te dzieje plotą i plotą przeszło sto lat, mając ciernie i róże w swych girlandach. Na jęk Polski męczonę odpowiadała długo, długo, słodka i mężna Francją, szlachetnym odrochem swej młodzieży, idącej do boju w każdą naszą przygodę. Rochebrunne jest w 63 bohaterem również u nas znanym, jak każdy z wodzów powstania.

Dzieje emigracji polskiej po każdej insurekcji, a masowej po 31 roku czyż przypominać trzeba? Na ziemi francuskiej rozegrywały się, rzec można, dzieje naszego narodu od roku 31 — 65... Tam, w wolnej i gęścinnej Francji, współ z wielkimi ludźmi tej epoki, nasi najslawniejsi poeci, politycy, księża, walczyli o serca, o myśli, o zasady, o przyszłość ludów, o szczęście ludzkości. Na wieki złączyły się w pamięci ludzkiej nazwiska Mickiewicza i Michelet'a, Lammenais i Montalamberta z ks. Kapsiewiczem i Semenem, twórcami Zmarłych-wstańców. Hotel Lambert z nickorowanym królem Adamem Czartoryskim nad Sekwaną wznosi piękne swe mury, a w nich wszystko, co w owym czasie i na długie lata, posiadała Polska jako cenne klejnoty ducha.

Jakiś fluid atrakcyjny promieniował z tego czarownego miasta i przyciągał naszych poetów Mickiewicza Słowackiego, Norwida, Krasińskiego. Chopin tam tworzył, kochał i umierał. Największe serca i talenty Francji romantycznej wołały o wolną Polskę. Znałe są wspaniałe mowy Victora Hugo w obronie naszej wolności, w obrzuceniu za wywieraną nad nami rosyjską tyranją. A któż to krzyknął Aleksandrowi II **Vive la Pologne Monsieur!** w Hotel de Ville paryskim, jak nie skromny sobie mer Monsieur Floquet, co konsternacja napęliło dwór Napoleona III.

Potem... potem... zmieniły się nastroje... polityka, interesy materialne, bezadziejność położenia politycznego Polski... Nie czynimy z tego zarzutu. Państwa polityki i entymentu uprawiać nie mogą. Wspomnijmy raczej o tych odcuchach ludu paryskiego, który tylekroć manifestował w połowie zeszłego wieku za Polską domagając się od swego rządu pomocy dla nas. Pamiętajmy o tych skromnych, ubogich ofiarach z całej Francji w czasie wojny, dla biednych dzieci polskich, które są głodne i które za mowę ojczystą prześladowały. Ofiary te z rozmaitych zapadłych kątów prowincji przy-syłane, to były echa pobytu dziadów naszych i pradziadów. Tam gdzie po

31 roku zrobiono **dépot** wojskowe, długo żyła i teraz pewno odnaleźć można tradycje tych wykołojonych nieszczęśliwców, z których wielu jednak wsiąkło w organizm francuski z koryzścią i szczerem sercem przygarnięci, szczerem też azylum swoje pokochali. Ostatnią fazę, i jakże nową naszych stosunków, tak długowiecznych i tak bliskich rozpoczął Traktat Wersalski i Komitet Polski w Paryżu w chwili tworzenia się naszej niepodległości orzeźm Marszałka Piłsudskiego, któremu ku pomocy nadeszły ekipowane we Francji pułki gen. Hallera.

Dziś jako Państwa, na równych prawach stosunki mamy, znów jak przed wiekami... sąsiedzkie. Nie czuć, że nas inne dzieli ziemię.

Bezpośrednio sięgamy do swych wzajemnych bogactw i zamiany sobie czynnymi korzystne i przyjaźnielskie. Nie zapomniemy nigdy Francji, jej przed laty opieki i ratunku udzielonego naszej emigracji, tak jak i Ona nie powinna nigdy zapomnieć krwi polskiej przelanej pod barwami Francji.

Teraz tylko poznawać się lepiej nam trzeba. Poznać się nie powierzchownie, dyplomatycznie, oficjalnie, ale narodowo, istotnie, demokratycznie. Tak jak wtedy, gdy Mickiewicz miał prawo mówić papieżowi Piusowi IX, że wolność ludów żyje pod błazną ludu paryskiego, a ci bluzowi obywatelki szli po ulicach krzy-cząc, że hańbą Francji jest niewola Polski, i kiedy młode panienci z mieszczanstwa pisywały w dziennikach, że placzą nad naszą niedolą. Dziś niech się z nami radują. Niech wiedzą o nas jaknajwięcej, wszystko: złe, dobre, mądre, głupie, aby prawdę.

O to i my i oni, powinniśmy dbać jaknajbardziej.

Mamy wspólne zamilowanie naj-silniej ujawniające się swobody, mamy wrodzoną, podobną pracowitość i wytrwałość, mamy wreszcie wspólnych wrogów i antagonistów. To dosyć aby dwa narody w bliskim pozostawali aljansie, nie tylko politycznym, ale i duchowym.

Przybyszącym z Francji gościom, w starej stolicy naszej Wilnie, powitanie szlemy **Les liens fraternels qui depuis des siecles unissent la France et la Pologne se resserrent aujourd'hui encore une fois!**

Hel.Romer.

Echa bomby w Reichstagu.

BERLIN, 3.IX. (Pat.) Pruski minister spraw wewnętrznych Grzesiński wydał okólnik do podwładnych mu urzędników, nakazujący zdecydowane wystąpienie przeciwko planowej akcji elementów radykalnych, usiłujących wywołać w Niemczech niepokój za pomocą aktów terrorystycznych. Minister poleca policji, aby zaapelowała do współpracy całej ludności w zwalczaniu tych mącieli spokoju.

Dochożenia w sprawie bomby podłożonej w Reichstagu, toczą się w dalszym ciągu, ale dotychczas nie daly konkretnych wyników, natomiast dochodzenia w poprzednich bomb i petard, rzuconych w północnych Niemczech, doprowadziły do groteskowego między dwoma państwami niemieckimi, mianowicie Meklemburgiem i Prusami.

Urzednicy berlińskiej policji kryminalnej, którzy prowadzili to śledztwo, dokonali u dwóch właścicieli ziemskich w północnych Niemczech rewizji i aresztowali ich za zgodą prokuratora w Kilonji. Tymczasem okazało się, że majątki ich leżą na terenie Meklemburgii. Sądowe władze meklemburskie wyraziły z tego powodu zastrzeżenia i swoje zdziwienie, że urzednicy policyjni obcego państwa dokonywują samowolnie aresztowań na terytorjum meklemburskim.

Silne lotnictwo to potęgą Państwa!

Dziesiąta sesja Zgromadzenia Ligi Narodów. Prace komisji.

GENEWA, 3.IX. (Pat.) Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje: Pierwsza komisja Zgromadzenia Ligi Narodów — prawnicza wybrała na wice-przewodniczącą posła Limburga (Holandia), komisja zaś budżetowa — finansowa — bułgarskiego ministra finansów Molowa. — Komisja prawnicza zajmie się przedewszystkiem sprawą rewizji statutu trybunału haskiego oraz sprawą przystąpienia Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej do Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej. Poza tem komisja zajmować się będzie zagadnieniami stopniowej kodyfikacji prawa międzynarodowego w związku z pracami przygotowawczymi do zwołania międzynarodowej konferencji dla prac kodyfikacyjnych.

Rada Ligi Narodów przystąpi o ile możliwości, jeszcze w tygodniu bieżącym do zajęcia się sprawą op-tantów węgierskich, co wobec rozbicia się bezpośrednich rokowań między Węgrami a Rumunją, doprowadzi do ponownych starć w łonie Rady.

Na posiedzeniu komisji finansowej bułgarski minister finansów Molow przedstawił wyczerpujące sprawozdanie o położeniu finansów Bułgarii. Trzecia komisja Zgromadzenia Ligi rozbrojenia postanowiła zająć się przedewszystkiem sprawą handlu bronią i prywatnej fabrykacji broni oraz materiału wojennego.

Centralny komitet wykonawczy ZSSR udzielił dymisji komisarzowi ludowemu oświaty Lunaczarskiemu, powołując równocześnie na jego następcę dotychczasowego naczelnika urzędu politycznego rewolucyjnej rady wojennej i kierownika urzędu politycznego armji czerwonej na Dalekim Wschodzie Bubnowa.

Powodem dymisji ma być szeroki tryb życia Lunaczarskiego i jego żony p. Rosenel, znanej aktorki filmowej. Niedawno Lunaczarski otrzymał urzędową nagana za zatrzymanie pociągu kurjerskiego na dworcu moskiewskim z powodu opóźnienia się p. Rosenel. Ostatnio Lunaczarski wstawił się rozkazem zabrania lwierskiej kaplicy oraz usunięcia z bibliotek szkolnych Pisma sw. co wywołało liczne objawy oburzenia.

Następca Lunaczarskiego ze sprawami oświatowymi niemiał nigdy nic wspólnego.

Jak się prowadzi akcję prohibycyjną w Ameryce.

LOS ANGELOS, 3.IX. (Pat.) Federalny urząd prohibycyjny sporządził listę 62 członków policji w Los Angeles, którzy pobierali łapówki od osób, uprawiających kontrabandę napojów wyskokowych. Jeden z aresztowanych przemytników zeznał, że w ubiegłym tygodniu 24 policjantów, po skonfiskowaniu napojów alkoholowych, zamiast zniszczyć towar, odsprzedali go przemytnikom.

Wiadomości z KOWNA

Wyjazd Waldemarsa do Genewy.

Dnia 31 sierpnia premier Waldemaras udał się do Genewy w towarzystwie senatora delegacji L. Dym-szy i dwóch wojskowych adiutantów. W nieobecności Waldemarsa obowiązki prezesa ministrów pełnił b-dzie minister rolnictwa Aleksa.

Aresztowania wśród komunistów.

KOWNO, 2.IX. (Pat.) W czasie wczorajszych manifestacji komunistycznych policja aresztowała 33 osoby, w tem 28 żydów.

Propaganda odwiedzenia Litwy wśród Litwinów amerykańskich.

Według przybliżonych danych, pisze „Rytas”. 1928 r. Litwę odwiedziło 10 tys. cudzoziemców. W liczbie tej Litwinów amerykańskich było niewiele. Obecnie litwini amerykańscy zamierzają prowadzić intensywną propagandę wśród swych rodaków za oceanem, by tłumnie od-wiedzali ojczyznę. Zwłaszcza wielką liczbę Litwinów amerykańskich zamierza się sprowadzić na przyszły rok, gdy będzie obchodzony jubileusz w. Ks. Witolda, święto pieśni i in. uroczystości.

Ulgi dla obcokrajowców.

Nr. 305 „Wiadomości Urzędow-nych” zawiera między innymi tekst ustawy, na mocy której § 67 ustawy o reformie rolnej ulega nast. zmianie: „Za zezwoleniem Gabinetu Ministrów obcokrajowcy mogą naby-wać ziemię w obrębie miast”.

Ulaskawienie czterech ludowców.

W dn. 1 b. m. zostali ulaskawieni i zwolnieni z więzienia wybitni działacze stronnictwa „laudników”: dr. Pajaus, b. lejtnant Tornaus, Zema-jis i Kumeras, skazani w r. 1927 na dożywotnie więzienie za próbę wywołania powstania. Niedawno skazani złożyli na imię prezydenta prośbę o ulaskawienie, które zostało uwzględnione. Dr. Pajaus wyjeżdża zagranicę.

Rocznica wyzwolenia.

W Rakiszkach w dn. 1 września odbył się uroczysty obchód z powodu 10-jej rocznicy wyzwolenia z najazdu bolszewików. W uroczystościach wzięło udział około 20,000 osób.

Zniesienie wiz tranzytowych.

W tych dniach zacznie obowiązywać umowa o zniesieniu wiz tranzytowych pomiędzy Łotwą a Litwą.

Dymisja Lunaczarskiego.

Centralny komitet wykonawczy ZSSR udzielił dymisji komisarzowi ludowemu oświaty Lunaczarskiemu, powołując równocześnie na jego następcę dotychczasowego naczelnika urzędu politycznego rewolucyjnej rady wojennej i kierownika urzędu politycznego armji czerwonej na Dalekim Wschodzie Bubnowa.

Powodem dymisji ma być szeroki tryb życia Lunaczarskiego i jego żony p. Rosenel, znanej aktorki filmowej. Niedawno Lunaczarski otrzymał urzędową nagana za zatrzymanie pociągu kurjerskiego na dworcu moskiewskim z powodu opóźnienia się p. Rosenel. Ostatnio Lunaczarski wstawił się rozkazem zabrania lwierskiej kaplicy oraz usunięcia z bibliotek szkolnych Pisma sw. co wywołało liczne objawy oburzenia.

Następca Lunaczarskiego ze sprawami oświatowymi niemiał nigdy nic wspólnego.

Jak się prowadzi akcję prohibycyjną w Ameryce.

LOS ANGELOS, 3.IX. (Pat.) Federalny urząd prohibycyjny sporządził listę 62 członków policji w Los Angeles, którzy pobierali łapówki od osób, uprawiających kontrabandę napojów wyskokowych. Jeden z aresztowanych przemytników zeznał, że w ubiegłym tygodniu 24 policjantów, po skonfiskowaniu napojów alkoholowych, zamiast zniszczyć towar, odsprzedali go przemytnikom.

Wiadomości z KOWNA

Wyjazd Waldemarsa do Genewy.

Dnia 31 sierpnia premier Waldemaras udał się do Genewy w towarzystwie senatora delegacji L. Dym-szy i dwóch wojskowych adiutantów. W nieobecności Waldemarsa obowiązki prezesa ministrów pełnił b-dzie minister rolnictwa Aleksa.

Aresztowania wśród komunistów.

KOWNO, 2.IX. (Pat.) W czasie wczorajszych manifestacji komunistycznych policja aresztowała 33 osoby, w tem 28 żydów.

Propaganda odwiedzenia Litwy wśród Litwinów amerykańskich.

Według przybliżonych danych, pisze „Rytas”. 1928 r. Litwę odwiedziło 10 tys. cudzoziemców. W liczbie tej Litwinów amerykańskich było niewiele. Obecnie litwini amerykańscy zamierzają prowadzić intensywną propagandę wśród swych rodaków za oceanem, by tłumnie od-wiedzali ojczyznę. Zwłaszcza wielką liczbę Litwinów amerykańskich zamierza się sprowadzić na przyszły rok, gdy będzie obchodzony jubileusz w. Ks. Witolda, święto pieśni i in. uroczystości.

Ulgi dla obcokrajowców.

Nr. 305 „Wiadomości Urzędow-nych” zawiera między innymi tekst ustawy, na mocy której § 67 ustawy o reformie rolnej ulega nast. zmianie: „Za zezwoleniem Gabinetu Ministrów obcokrajowcy mogą naby-wać ziemię w obrębie miast”.

Ulaskawienie czterech ludowców.

W dn. 1 b. m. zostali ulaskawieni i zwolnieni z więzienia wybitni działacze stronnictwa „laudników”: dr. Pajaus, b. lejtnant Tornaus, Zema-jis i Kumeras, skazani w r. 1927 na dożywotnie więzienie za próbę wywołania powstania. Niedawno skazani złożyli na imię prezydenta prośbę o ulaskawienie, które zostało uwzględnione. Dr. Pajaus wyjeżdża zagranicę.

Rocznica wyzwolenia.

W Rakiszkach w dn. 1 września odbył się uroczysty obchód z powodu 10-jej rocznicy wyzwolenia z najazdu bolszewików. W uroczystościach wzięło udział około 20,000 osób.

Zniesienie wiz tranzytowych.

W tych dniach zacznie obowiązywać umowa o zniesieniu wiz tranzytowych pomiędzy Łotwą a Litwą.

Konecjonowane przez Kuratorium O. Szk. Wileńsk. Nr. II—18187/29.

Koedukacyjne Kursy Wieczorowe

(z program. gimnaz. państwowych)

im. „KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ” w Wilnie przy ul. W. Pehulanka 9

Przyjmuje wpisy na rok szkolny 1929/30 do wszystkich klas gimnazjum (od godz. 4—7 popoł.). Zakres: duża matura, mala matura, szkoła powszechna. Typy humanistyczny i matemat.-przyrodniczy. System półroczny. Niezamożnym zniżka w opłacie za naukę. Odczyty. Lekarzy szkolny. Wycełki. Internat.

2346

Dr. E. Globus

Wileńska 22

(choroby skórne i wener.)

powrót.

Walki wewnętrzne w Austrii.

Wewnętrzne walki polityczne w Austrii między socjalistami a chrześcijańsko-społecznymi i nacjonalistami...

Jest krajem posiadającym zbyt wielką stolicę. Wiedeń. Głowa ogromna przytłacza korpus. A i ramy starego cesarskiego Wiednia wydają się być zbyt wielkie dla małej i skromnej republiki...

Trzy wielkie stronnictwa austriackie, socjaliści, chrześcijańsko-społeczni, nacjonalisci wszechniemieccy...

Wolff i R. Pachera wprowadzili tę samą politykę, ale w sposób bardziej umiarkowany. Niemieckie stronnictwo ludowe i stronnictwo postępowe...

Małe stronnictwa małej dzisiejszej Austrii przyjęły w spadku tę samą gwałtowność antagonizmów wewnętrznych. Wielu z polityków...

Wydaje się, że drogą rozsądzenia republikańskiej Austrii i udowodnienia, że jest niedolną do życia, uda im się przyspieszyć Anschluss.

Zgon Stanisława Barcewicza.

W poniedziałek zmarł w Warszawie jeden z największych artystów-wirtuozów, skrzypek Stanisław Barcewicz...

S.p. Stanisław Barcewicz, urodzony 16 kwietnia 1858 r. w Warszawie, wykształcenie muzyczne rozpoczął w konserwatorium warszawskim pod kierownictwem Apolinariego Kątskiego...

Poza tem s. p. Barcewicz często wyjeżdżał na koncerty w kraju i zagranicę, wszędzie zyskując sobie najwyższe uznanie, rozgłos i sławę...

Zjazd komendantów straży pożarnych.

LWÓW, 3.9. (Pat)—Dnia 8 września o godzinie 9 rano odbędzie się we Lwowie w gmachu miejskiej straży pożarnej zjazd komendantów zawodowych straży pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej...

Pożyczka dla Rady Portu w Gdańsku.

GDAŃSK, 2.IX. (Pat.). Biuro prasowe w m. Gdańska komunikuje, że rada portu i dróg wodnych w Gdańsku uzyskała w dwóch bankach gdańskich, a mianowicie w banku Ryszarda Damme i Polsko-Angielskim Banku pożyczkę w wysokości 125 tys. f. st. zwrotną w ciągu 4 lat...

Wiadomość powyższa świadczy o stałej tendencji do rozwoju portu gdańskiego, a równocześnie jest stanowczym zaprzeczeniem uprawianej przez niektóre koła gdańskie propagandy, jakoby Polska zaniedbywała port gdański...

Wycieczka bułgarska w Warszawie.

Dziś rano przybywa do Warszawy wycieczka bułgarska złożona z 7 wybitnych dziennikarzy, oraz z 3 osób ze sfery oficjalnych a mianowicie posła Wasyljewa, reprezentanta prezydium rady ministrów, gen. Warowa, prezydenta miasta Sofji i p. Sokolowa, generalnego sekretarza min. przemysłu i handlu.

Wizyta lotewskiego ministra.

Dziś przyjeżdża do Warszawy min. rolnictwa republiki lotewskiej p. Albering.

Endecja zaczyna wprowadzać swój projekt w życie.

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

Wczoraj prezes Sejmowego klubu narodowego poseł Rybarski wystosował do posłów klubu PPS, Wyzwolenia, Stronnictwa Chłopskiego, Piast, Chade, NPR prawica i grupy Śląskiej Chade pismo z propozycją wspólnego zebrania...

Endecja na sesji nadzwyczajnej zwołanej z jej inicjatywy jako program proponuje: rozpatrzenie decyzji Trybunału Stanu w związku z tem merytoryczne zbadanie przekroczeń budżetowych za rok 1927—28...

Propozycje klubu nadowego mają niejako charakter techniczny, jego zdania zamierzają tylko do tego, by ciało ustawodawcze mogło zebrać się na swoje obrady wcześniej niż w terminie przewidzianym przez konstytucję na sesję budżetową.

Niewyjaśniona tajemnica okrętu „Falke”.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

W związku z poczynaniami niemieckiego okrętu „Falke” zarzucono Polsce, że na statku tym wysłano rzekomo powstańców do Wenecji. Istnieje podejrzenie iż statek ten spełniał na wodach bałtyckich rolę przewoźnika emigrantów...

Gdyby z prośbą o sprawdzenie czy istotnie okręt „Falke” zajmował się przewozem emigrantów polskich. Gdyby to było prawdopodobne, to nieuległoby wątpliwości, że okręt niemiecki czynił to nielegalnie...

Tajemnicze morderstwo.

MOSKWA, 2.IX. (Pat.). Kolo stacji Lubierce niewykryci dotychczas sprawcy w bestjalaki sposób zamordowali dwóch nauczycieli ludowych powracających z zebrania nauczycielskiego na tę właśnie stację kolejową...

Władze przypuszczają, że jest to akt zemsty ze strony grona b. uczniów, wyrzuconych ze szkoły przez tych nauczycieli.

INSTITUT NAUK HANDLOWO-GOSPODARCZYCH W WILNIE. WYDZIAŁY: 1) Ogólno-Handlowy, 2) Rolniczo-Handlowy, 3) Samorządowy.

Księgarnia JÓZEFA ZAWADZKIEGO w Wilnie. ZAMKOWA 22 (naprzec. kość. Św. Jana) TELEFON 660. PODRĘCZNIKI SZKOLNE NOWE I UŻYWANE.

KURSY DLA DOROSŁYCH przy Gimnazjum Hum.-Koed. im. J. I. KRASZEWSKIEGO. Kancelaria Dyrekcji— Wykłady w gm. przy ul. Ostrobramskiej 27...

Zawieszenie poboru podatku przemysłowego.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Min. Przemysłu i Handlu zawiesiło pobór podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od transakcji eksportowych mięsem, począwszy od dnia 1 lipca.

Wizyta pułk. Becka w Druskiénikach.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W niedzielę wieczorem wyjechał do Druskiénik szef gabinetu min. spraw wojskowych pułk. Beck, który złożył w Druskiénikach Marszałkowi Piłsudskiemu raport.

W ub. poniedziałek pułk. Beck powrócił do Warszawy.

Poseidzenie Komitetu Ekonomicznego.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W tych dniach odbędzie się posiedzenie Komitetu Ekonomicznego, na którym, jak się dowiadujemy, rozpatrywany będzie projekt udzielenia koncesji elektryfikacyjnej firmie Harrimana.

Nowy poseł Z. S. R. R. w Rydze.

MOSKWA, 3.IX. (Pat.). Przedstawicielem pełnomocnym Z. S. R. R. na Łotwie mianowany został Aleksy Swiderski.

Table with exchange rates for various currencies: Belgja, Holandja, Londyn, Nowy Jork, Paryż, Szwajcaria, Sztokholm, Praga, Wiedeń, Wlochy, Marka niemiecka.

Papiery procentowe: Pożyczka inwestycyjna 117,50—117,50. Premjowa dol. 58—59. 5% konwersyjna 49,50—50,50.

LEKARZ-DENTYSTA CH. KRASNOSIELSKI WIELKA 21. Wznowił przyjęcia od 9—2 i 4 1/2—7 1/2.

KURSY HANDLOWE A. BILDZIKIEWICZA w Wilnie, ul. Dąbrowskiej 5. Zapisy przyjmuje sekretariat kursów od godziny 6 do 7 wieczór.

WSZYSTKIE PODRĘCZNIKI SZKOLNE I MATERJAŁY PIŚMIENNE poleca KSIĘGARNIA Polskiej Macierzy Szkolnej Ludwisarska 1, tel. 6-98.

Popierajcie Ligę Morską

trzymy jako na wyraz rozpaczy ze strony uciskanych i zupełnie pozbawionych praw mas ludowych, lecz w żaden sposób nie za odpowiedni środek walki dla takiej organizacji, jaką jest partja socjal- demokratyczna.

Ameryka uczci pamięć Pułaskiego.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Prezydent Stanów Zjednoczonych p. Hoover ogłosił w urzędzie do narodu amerykańskiego w związku ze 150 rocznicą śmierci gen. Kazimierza Pułaskiego, który zmarł od ran odniesionych 9 października 1779 roku.

W wypadkach sprowadzenia wartości majątków za podstawę obliczenia nowej raty przyjmowana będzie sprowadzona wartość majątku.

Pobór podatku majątkowego.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Min. skarbu Matuszewski wystosował do wszystkich Izb Skarbowych i urzędów podatkowych okólniki zarządzające dalsze częściowe pobory zaległości z tytułu podatku majątkowego.

Zawiadomienie doręczone będzie płatnikom najdalej do dnia 1-go listopada r. b. Płatnikom, którzy uiszcili pewną sumę ponad płatny dotychczas podatek majątkowy zalicza się nadwyżkę na pokrycie należności, przypadającej do zapłaty w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu...

Dla płatników pierwszej grupy kontyngentowej do 5 stopnia wwyż w skale podatkowej wyznaczy się nową ratę w wysokości 1 proc. od wartości majątków. Dla płatników drugiej i trzeciej grupy od 5 stopnia wwyż w skale podatkowej wyznaczy się nową ratę w wysokości 0,6 proc. od wartości majątków.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Walcie z demokratycznie usposobionymi obywatelami są dla Rządu Woldemarasa wszystkie, nawet najniegodzniejsze środki, dobrmi. Socjalista, gdy nawet politycznie nie jest czynny, w obecnej Litwie nie może być pewnym swego życia.

Memoriał emigrantów litewskich.

(Dalszy ciąg).

Wielu socjal-demokratów i demokratów wygnano z ich miejsc zamieszkania i muszą oni pod surowym nadzorem policyjnym zamieszkiwać w określonym terminie czasu w jakichkolwiek oddalonych miejscowościach.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Skazywanie socjal-demokratów i demokratów za rzeczywistą lub przeważnie urojoną działalność nielegalną uskuteczniła się zwykle przez sądy wojenne t. zn. bez świadków (zeznania składa wyłącznie policja polityczna na lub też przynusom wyprawosane samooskarżenie pod sądowego), bez obrony, albowiem obecność prawników nie jest dopuszczalna; bez jawności i bez prawa apelacji od wyroku.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Prawie we wszystkich aresztowanych obchodzone jest w litewskiej policji politycznej jaknajokrutniej i torturowano ich, albowiem chodziło o uchwycenie wszystkich innych pozostających jeszcze na wolności demokratów i otrzymanie tą drogą także przeciwko nim dowodów.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

Wobec braku w Warszawie sądu, Scislej liczby zamordowanych bez wyroku sądowego podać nie można, lecz bez wątpienia było ich co najmniej 15 osób.

WIEŚCI I OBRAZKI z KRAJU

Pociąg pośpieszny najechał na wóz.

Wczoraj rano pociąg pośpieszny zjadający z Warszawy do Wilna po wyruszeniu ze stacji Orany wpadł na przejeżdżający w tym czasie przez tor furgan wojskowy.

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności uderzenie nastąpiło w chwili, gdy przód wozu był już na planie kolejowym tak, że pociąg z całym impetem uderzył w samą budę niszczą ją doszczętnie. Woznicza wyrzucony z siedzenia na znaczną odległość odniósł jedynie obrażenia ciała. Również bez szwanku wyszedł z tej katastrofy i koń.

Inspekcja powiatów i podniesienie bandery na pierwszej w Wileńszczyźnie pogłębiarce.

W dniu 1 i 2 b. m. p. wojewoda Raczkiewicz chcąc zapoznać się ze stanem urodzajów, postępowaniem przy budowie dróg oraz sprawnością działania organów bezpieczeństwa dokonał lotnej inspekcji powiatów wileńskiego, postawskiego i brasławskiego.

Jednocześnie w dniu 2 b. m. p. wojewoda wziął udział w uroczystości poświęcenia i uruchomienia pierwszej w województwie wileńskim pogłębiarki, którą rozpoczęła pracować przy regulacji rzeki Drujki w powiecie brasławskim. W dniu tym na rzece Drujce koło wsi Gawejek w powiecie brasławskim odbyło się uroczyste podniesienie bandery na pogłębiarce, przeznaczoną dla regulacji rzek i kopania kanałów przy robotach melioracyjnych. Statek pogłębiarki został zbudowany kosztem Ministerstwa Robót Publicznych według projektu Dyrekcji Robót Publ. w Wilnie. Wydajność pracy pogłębiarki wynosi 100 mtr. sześć na jedną godzinę, wymiary statku 22 m. długość, 5 m. szerokości zanurzenie 0,65 m.

Poświęcenia pogłębiarki dokonał ks. dziekan Sawicki z Brasławia w obecności licznie zgromadzonej na brzegu rzeki ludności, poczem p. wojewoda wileński jako ojciec chrzestny statku w towarzystwie p. dyrektorowej Siła-Nowickiej, matki chrzestnej, nadał statkowi imię „Wilenianin” jako wyraz wspólnych wysiłków ludności Wileńszczyzny. Statek został uruchomiony własnoręcznie przez p. wojewodę Raczkiewicza. W uroczystości wzięli udział dyrektor departamentu Ministerstwa Rolnictwa Czekanowski, dyrektor Robót Publicznych inż. Siła-Nowicki, przedstawiciel Dyrekcji Drog Wodnych w Wilnie inż. Wisłocki, przedstawiciele sejmików i wydziałów powiatowego Brasławskiego ze starostą Januskiewiczem na czele, prezes Spółki Wodnej w Brasławiu Dobrowolski, i szereg wybitnych osób z miejscowego społeczeństwa. Uroczystość została zakończona wspólnym obiadem w Brasławiu, przy tej sposobności wygłoszono szereg przemówień.

Teściowa otruła dziecko chcąc użyć swojej córce.

Małżonkowie Stefan i Marja Piekarscy ze wsi Rembisze-Działy, gminy Goworowo w powiecie ostrołęckim udając się do pracy w pole, pozostawili w domu pod opieką teściowej Heleny Rubaszewskiej 8-miesięczne dziecko, które po powrocie do domu zastało martwe. Zapytywana przez nich o przyczynę śmierci dziecka Rubaszewska oświadczyła

początkowo, że dała mu trochę octu, ażeby przestało kasłać, później jednakże przyznała się, że otruła je rozmarynem, aby użyć córce obarczonej trójciem nieletnich dzieci.

Rubaszewska została aresztowana przez policję i przekazana do dyspozycji sędziego śledczego w Ostrołęce.

Oświata pozaszkolna na terenie powiatu dziśnieńskiego.

Pod nazwą oświata pozaszkolna większość społeczeństwa rozumie kształcenie analfabetów. Jest to mylne rozumowanie, gdyż oświata pozaszkolna zajmować się winna zasadniczo młodzieżą i dorosłymi po opuszczeniu przez nich szkół ogólnokształcących, czy też zawodowych i pomagając do czynnego udziału w życiu społecznym. Zadanie swoje spełniać może oświata pozaszkolna przez pracę oświatową - społeczną w organizacjach spółdzielczych, rolniczych i t. d.

Prawda, że dziś punkt ciężkości oświaty pozaszkolnej leży na kursach dla dorosłych i młodocianych. Jest to rzecz zrozumiała. Długa niewola i rzadcy zaborkowcy zostawili nam ogromny procent analfabetów, których należy jak najszybciej nauczyć posługiwania się językiem w słowie i piśmie. Trudno tym ludziom uczeszać do szkół z powodu warunków życiowych, więc wzięła ich jakby w opiekę oświata pozaszkolna i stąd właśnie rozdzieliło się to twierdzenie, że oświata pozaszkolna — to kształcenie dorosłych, to tylko kursy dla analfabetów.

Jeśli okazała się potrzebna uczenia dorosłych, to w pierwszej linii na ziemach lit.-bialoruskich, gdzie analfabetyzm kulturowy był, że tak się wyraża, w specjalny sposób przez Rosjan.

Od chwili wskrzeszenia wolności Rzeczypospolitej Polskiej nauczycielstwo szkół powszechnych organizowało kursy wieczorowe dla dorosłych, wygłaszały odczyty, urzędowało przedstawienia, chcąc dać ludności potrzebną jej wiedzę, oraz uprzyjemnić czas dając jej godziwą rozrywkę umysłową — przedstawienia. Musimy nieraz podziwiać energię i poświęcenie się nauczycielstwa, które nie zrażało się napotykanymi trudnościami zarówno w szkole jak i w pracy społecznej, lecz z zaparciem się kontynuowała dalej pracę oświatową. Oprócz przeszkód natury materialnej napotykało nauczycielstwo trudności fachowe, gdyż nie otrzymało żadnego przygotowania do pracy społecznej. Dodać trzeba, że nauczycielstwo pracowało bezpłatnie. Taki stan rzeczy trwał aż do roku 1928. Dopiero w tym roku Ministerstwo W. R. i O. P. powołało instruktorów oświaty pozaszkolnej przy inspektoratach szkolnych, którzy to instruktorzy mają udzielać wskazówki i pomagać w pracy nauczycielstwa. Okazało się, że był to krok pierwszorzędnej wagi. Krótki okres czasu wykazał korzyści, jakie przyniosły powołane do życia placówki oświaty pozaszkolnej.

Praca oświatowo-społeczna, przypadkowa dotychczas i dorywcza, weszła na tory organizacyjne, co rokuje jej pewną ciągłość, systematyczność i skuteczność. Cała akcja posuwać się musi powolnym krokiem, gdyż są skąpe fundusze na ten cel przeznaczone, a wiadomo przecież wszystkim, że pociągają się jako drożdże, na których rosną wszelkiego rodzaju plany ludzkie.

Na terenie powiatu dziśnieńskiego zorganizowało nauczycielstwo z początkiem roku szkolnego 1928-29 około 40 kursów wieczorowych dla dorosłych, z których nie wszystkie dotrwa-

ły do końca z powodu kłeski neurodzaju, jaka powiat nawiedziła w ubiegłym roku. Słuchacze zmuszeni szukać zarobku na kawał czarnego chleba opuszczali wykłady na kursach wieczorowych i kurs taki musiał być zwinąć. Pomimo jednak tak ciężkich warunków gospodarczych około 20-tu kursów dotrwało do końca. Oprócz kursów ogólnokształcących prowadzone były kursy: kroju i szycia, rolnictwa, tkactwa, koszykarstwa, kornikarstwa i inne w liczbie około 20. Dotrwały one do końca, — może dlatego, że dawały słuchaczom wiadomości przynoszące im korzyść materialną.

Część nauczycielstwa pracującego na kursach wieczorowych w ubiegłym roku szkolnym otrzymała minimalne wynagrodzenie z Wydziału Powiatowego Sejmiku Dziśnieńskiego, ale było ono potwarzem minimalne, wynosiło bowiem za jednostkę metodyczną około 25 groszy. To świadczy jednak, że Samorząd tutejszy rozumiał ważność oświaty pozaszkolnej i idzie ją na spotkanie, a na przeszkodzie stanęła tylko kłeska neurodzaju. Sądzę, że w przyszłości sumy przeznaczone na pracę oświatową będą stale wzrastać równocześnie ze zwiększeniem się potrzeb kulturalnych ludności.

Oprócz kursów urzędowało nauczycielstwo na całym terenie powiatu odczyty dla ludności i przedstawienia. Imprezy te mają ogromne znaczenie społeczne i powinny być urządzane stale i planowo.

Dużo energii i życia wniosło nauczycielstwo do szeregu organizacji istniejących na tutejszym terenie pobudzając w ten sposób ludność niezręczoną w organizacjach do zastanawiania się nad pewnymi zagadnieniami. Głębokie, w sierpniu 1929 r.

Wl. Maciejewski.

NOWOGRÓDEK

+ Lustracja szpitali w województwie. Lustracja szpitali na terenie województwa nowogródzkiego dokonała specjalna komisja wydelegowana przez Departament Zdrowia. Zlustrowano szpitale w Stonimie, Baranowcach, Nieswieżu i Lidzie.

KOMAJE

Pierwsza Spółdzielnia Przerobów grzybów i jagód leśnych. W Radzie gminy komańskiej, pow. wileńsko-trockiego uruchomiono już dzięki staraniom Zw. Organizacji Rolniczych Pierwszą Spółdzielnię Przerobów grzybów i jagód leśnych. Będzie to największa przetwórnia w Polsce.

Narazie w przetwórnii marynuje się grzyby na eksport do Włoch, Niemiec i Stanów Zjednoczonych.

W najbliższej przyszłości zostanie urządzona suszarnia.

DR. MED. L. ŁUKOWSKI (choroby dzieci) powrócił

Zawalna 2. Telefon 592.

Środa 4 Wrzesnia

Dziś: Rozalji P. Jutro: Wawrz. Just. B. W. Wschód słońca—g. 4 m. 34 Zachód —g. 18 m. 42

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dnia 3/IX—1929 roku.

Cisnienie średnie w milimetrach 762 Temperatura średnia + 15° C Opady w milimetrach 5 Wiatr przeważający zachodni. Uwagi: pochmurno, w nocy burza. Minimum: + 13 Maximum: + 22° C. Tendencja barometr.: stan niestabilny, naogół wzrost.

MIJSKA

Przetarg odbył się. Dopiero wczoraj udało się nam ustalić, że przetarg na roboty asfaltowe w mieście odbył się i że roboty te zostały powołane firmie „Warszawskie Towarzystwo Asfaltowe”. Wobec czego pogłoski kursujące po mieście iż tym razem przetarg się nie odbył, możemy stwierdzić były nieprawdziwe.

Z powodu braku odpowiednich funduszy w roku bieżącym wyasfaltowane będzie tylko 4 tys. metrów kwadratowych jezdni. Reszta robót zostanie wykonana w roku przyszłym.

Podatki miejskie jak również opłaty za elektryczność, wodę i kanalizację bez żadnych dopłat przyjmują Komunalna Kasa Oszczędności m. Wilna (Mickiewicza 11) codziennie od godz. 9 rano do 1 i pół po poł. i od godz. 6 i pół do godz. wieczorem z wyjątkiem dni świątecznych.

SANITARNA

Badanie stanu sanitarnego handlu ulicznego. Policja przystąpiła do gremjalnego sprawdzania stanu sanitarnego miejsc ulicznej sprzedaży artykułów spożywczych. Badane są także kosze i szalki z owocami u sprzedawców krążących po domach.

Powysze ma na celu zapobieżenie rozszerzeniu się chorób zakaźnych a szczególnie tyfusu brzusznego, który ostatnio zauważono w paru wypadkach w Wilnie.

Uwagde władz sanitarnych. Stale słyszmy o różnych zarządzeniach mających na celu podniesienie stanu sanitarnego miasta. Nakładane są wysokie kary na zaśmiecających kłaki schodowe papierami, kara się również za niechlujne utrzymywanie sklepów, lecz nikt nie zwraca uwagi na miejsce skrzyżowania ulicy Dominikańskiej z Uniwersytecką, gdzie szczególnie w porze czarnej panuje taki straszny zapach, że przejście poprostu nie można. Jak się czują lokatorzy pobliskich domów, których okna wychodzą w tym miejscu na ulicę nie trudno sobie wyobrazić. Najprawdopodobniej wywiezie to wydosłając się z kanału mieszczącego się w tym miejscu.

Czy naprawdę nikt się tem nie zainteresuje?..

SPRAWY SZKOLNE

Uprawnione przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Wil. dn. 12. X. 1926 r. L. II. 23007. Kursy dla dorosłych przy Gimnazjum, koed. im. J. I. Kraszewskiego. Kancelaria dyrekcji — ul. Orzeszkowej 3 czynna od 10—11 godz. Wpisy i wykłady w gmachu przy ul. Ostrobramskiej 27 od godz. 17.30 do 21.30. Nauka na podstawie programów Ministerstwa W. R. i O. P. dla państwowych gimnazjów typu humanistycznego i realnego.

Ustrój semestralny. I. Stopień przygotowywany obejmuje repetytorjum I—III kl. gmn. (szkołę powszechną). Czas nauki zależy od poziomu przygotowania słuchaczy. II. Stopień średni — IV, V, VI kl. gmn. trwa 3 semestry. III. Stopień wyższy — VII, VIII kl. gmn. — trwa 2 semestry. IV. Repetytorjum maturalne — powtórzenie i zsyntetyzowanie całego materiału potrzebnego do matury — czas: 1 semestr. Kurs dla specjalnych egzaminów, dających prawo skróconej służby wojskowej.

System przedmiotowy może usunąć ogólnie spotykane nierówności w przygotowaniu z poszczególnych przedmiotów. Słuchacz wien studiować dany przedmiot na tym poziomie, do którego jest dostatecznie przygotowany. Realizacja tego postulatów są lekcje wyrównawcze. Forma nauczania akromatryczna i tabelowa — na repetytorjum maturalnym, na innych stopniach — forma etematyczna.

Wpisy codziennie z wyjątkiem świąt ustawowych. Warunki najdostępniejsze. Pełnoletni podpisują biuletyn podania swym, za niepełnoletnich ustawowo opiekunowie.

Maturę otrzyma ten, kto ją będzie w głowie. Największy nacisk Dyrekcja kładzie na naukę. Dawni słuchacze wolni od wpisowego.

Kursy dla dorosłych przy gimn. im. J. I. Kraszewskiego. Dyrekcja podaje do wiadomości słuchaczy, że rok szkolny już się rozpoczął. Lekcje od 17.30 do 21.30. System przedmiotowy, lekcyjny. Organizacja: I stop. (kl. I—III), II stop. (kl. IV—VI), III stop. (kl. VII i VIII), repetytorjum maturalne — kurs skróconej służby wojskowej. Ustrój półroczny. Ze szkół powszechnych przyjmują się do odpowiedniej klasy bez egzaminu. Co sobota lekcje wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów. Sprawy dydaktyczne z dziedzin: sztuki, stenografii, lotnictwa i gazownictwa przez fachowców i wojskowców. Dawnejsi słuchacze zwolnieni są od wpisowego. Zapisy dodatkowe dla spóźnionych od 15 września od 10—11 przy ul. Orzeszkowej 3—15 oraz od 17.30—21 przy ul. Ostrobramskiej 27, i piętro. „Wzajemna Pomoc” wypożycza podręczniki.

Przed szkoła Pol. Mac. Szk. Zarząd Koła Pol. Mac. Szk. im. T. Kościuszki przypomina rodzicom dzieci w wieku od 4 do 7 lat, iż zbliża się ostateczny termin do zapisywania dzieci do przedszkola. Zapisy przyjmują się codziennie od godz. 5 do 8 wiecz. przy ul. Turgielejskiej 12—2.

SPRAWY ROBOTNICZE

Demagogia. Tak zwana Lewica Związkowa rozrzuca wśród robotników zatrudnionych przy robotach miejskich ulotki nawołujące do akcji przeciwko Magistratowi. Autorzy ulotek w swej nienawiści do obecnego Magistratu postępują się całym szeregiem kłamstw i fałszerstw chcąc w odpowiednim świetle przedstawić stosunek do robotników i zmusić ich w ten sposób do strajku. Naprawdę dziwne są metody tych panów. Krzyczą gdy niema pracy, to samo robią gdy praca jest. Zwyczajna demagogia, która wspaniałomy, by przekonała chociaż jednego robotnika.

Z KOLEI

W obronie samotnie podróżujących dziewcząt. Władze kolejowe wydały zarządzenie służbie kolejowej w pociągach, by zwracały należytą uwagę na podróżujące samotnie dziewczęta w razie stwierdzenia na pastowania ich natychmiast powiadomiły o tem policję.

SPRAWY ŻYDOWSKIE

Gmina żydowska przychodzi z pomocą peniężną ofiarom walk w Palestynie. Na onegdajszym posiedzeniu gminy żydowskiej postanowiono wysyłać 10 tysięcy zł. jako pomoc doradczą dla ofiar walk w Palestynie.

W sprawie zajęć w Palestynie odbył się wiec studentów żydów. Rezolucję protestacyjną uchwaloną na wiecu w Sali Miejskiej wysłano już do Ligi Narodów.

Post z powodu zajęć Palestyńskich. Wileński komitet żydowski organizacji ortodoksyjnej „Agudas Izrael” otrzymał wczoraj telegram od swej centrali wszechświatowej w Wiedniu z zawiadomieniem że wszechświatowa Rada Naczelna Ochrony Judaizmu ogłosiła post dla wszystkich żydów całego świata w środę dnia 4 b. m.

W czasie postu odprawione będą modły za dusze poległych podczas ostatnich zajęć i zbierane będą ofiary na rzecz żydów w Palestynie, którzy ucierpieli z powodu tych krwawych zajęć.

Ultimatum wierzytelni Banku Drobnych Handlowców - Żydów. Onegdaj odbyło się zebranie właścicieli wkładów likwidującego się banku drobnych handlowców-żydów. Posiedzenie trwało dłuższy czas i było bardzo burzliwe.

Ostatecznie uchwalono wystosować do władz banku ultimatum z żądaniem wyjaśnienia sprawy zwrotu wkładów do najbliższej niedzieli w przeciwnym bowiem razie poszkodowani skierują całą sprawę na drogę sądową.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

W rocznicę zgonu gen. Sowińskiego. Dnia 6 września b. r., jako w 98 rocznicę, bohaterkiej śmierci patrona Legii Inwalidów W. P. generała inwalidy Józefa Sowińskiego, odprawił żałobną mszę za duszę bohatera i wszystkich poległych w obronie Ojczyzny ks. biskup dr. Władysław Bandurski w Wilnie w kościele O. O. Bonifratrów (plac Napoleona) o godz. 10-jej rano.

RÓŻNE

Przygotowania do wyborów Rady Izby Lekarskiej. Wileńsko-Nowogródzka Izba Lekarska czyni obecnie przygotowania do wyborów Rady Izby, które zostały wyznaczone na dzień 3-go listopada r. b. Sporządzono już listy i ustalono technikę wyborów. W razie niedojścia do skutku wyborów w tym terminie lub unieważnienia ich przez Naczelną Izbę, ponowne wybory odbędą się w cztery tygodnie później.

RADJO

Fala 385 metrów.

ŚRODA, dnia 4-go września.

11.56: Sygnal czasu i hejnał. 12.05: Gramofon. 12.50: Wystawa Poznańska młwi. 13.00: Komunikat meteorologiczny z Warsz. 17.00: Program repertuar i chwilka literacka. 17.20: Audycja dla dzieci. Koncert. 17.50: Ostatnie nowiny P. W. K. 18.00: Transmisja z Warszawy. Koncert muzyki polskiej. 19.00: „Komunikacja powietrzna między Ameryką a Europą” odczyt z dz. „Lotnictwo” wygłosi dyr. Stanisław Romer. 19.25: Tygodniowy przegląd filmowy. 19.55: Sygnal czasu i program na dzień następnny. 20.05: „Chesterton o Dickensie” odczyt z dz. „Literatura” wygl. Tadeusz Łopalewski. 20.30: Transm. z Warszawy. Koncert wieczorny. 21.30: Transmisja z Krakowa. Słuchowisko literackie. 22.15: Komunikat. 22.45: Muzyka taneczna z Pozn.

CZWARTEK, dnia 5-go września. 11.56: Sygnal czasu i hejnał. 12.05: Poranek muzyki popularnej. 12.50: Wystawa Poznańska młwi. 13.00: Komunikat meteorologiczny z Warszawy. 16.55: Program, repertuar i chwilka literacka. 17.15: Transm. z Warszawy. Feljton uzdrowskiwy wygłosi Tadeusz Strzeleński. 17.25: Transmisja z Warszawy. „Wśród książek” — prof. Henryk Mościcki. 17.50: Wystawa Poznańska młwi. 18.00: Koncert solistów z Warszawy. 19.00: Wajcio Henio. 19.25: Audycja literacka. 19.55: Sygnal czasu i program na dzień następnny. 20.05: Pogadanka radiotechniczna. 20.30: Koncert wieczorny. 22.00: Komunikaty. 22.45: Muzyka taneczna.

Z powodu pocięcia się późnym wieczorem linotypu, za pomocą którego składana jest znaczna część naszego dziennika, we wczorajszym numerze było błędów drukarskich osiągnęła rekord niebywały. Większość z nich stanowią błędy literalne, które utrudniają, lecz nie uniemożliwiają czytelnikowi zrozumienie tekstu. Jest ich niestety, zresztą także mnóstwo, że o sprostowaniu mowy być nie może.

Nie brak wszakże i takich omyłek, które całkowicie wypacają sens zdania, albo też zniekształcają brzmienie poszczególnych wyrazów do tego stopnia, że zrozumienie ich stanowi prawdziwą łamiłgówkę.

Do tych ostatnich należy wyraz „felitorni” w notalce p. t. „Burza nad Wilnem”. Kłóży się domyślić, że ten cudaczny wyraz znalazł się w druku zamiast figurującego w rękopisie „falistotni”?

Najgorzej los się obeszł z nastrojowym obrazkiem „Bocki odleciały”, gdzie takie błędy jak „moc rządząca” zamiast „moc rodząca”, „szybujesz” zamiast „szykujesz”, szereg opuszczonych wyrazów, a nawet całego jednego zdania, pomniejszają w znacznym stopniu wartość tego feljtonu, wyrażającego krzywdę zarówno czytelnikowi, jak autorowi. Wreszcie do informacji, otrzymanej drogą telefoniczną od następnego korespondenta warszawskiego o następujących sejmowych, wkłada się pomyłka zgłola humorystyczna. Zamiast „spokojnie dotąd żyjące nudy” oczywiście powinno być „mury”.

Za wszystkie te usterek jaknajmocniej przepraszamy naszych czytelników.

Podręczniki szkolne dla wszystkich szkół poleca KSIĘGARNIA Gebethnera i Wolffa i S-ki Wilno, ul. Mickiewicza 7, tel. 6-24. 2407 0

Popierajcie przemysł krajowy

Z OSTATNIEJ CHWILI Rozruchy w Palestynie.

O mandat St. Zjednoczonych nad Palestyną.

WIEDŃ, 3. IX. (Pat.) Dzienniki donoszą z Waszyngtonu: W amerykańskich kolach żydowskich wdrożono akcję, mającą na celu sklonienie rządu Stanów Zjednoczonych do objęcia mandatu nad Palestyną. Kola rządowe nie sympatyzują z tą propozycją i zwracają uwagę, że krok ten nie da się uzgodnić z faktem, że Stany Zjednoczone nie są członkiem Ligi Narodów. W amerykańskich kolach żydowskich panuje wielkie rozgorzenie przeciwko angielskiemu rządowi mandatomu, gdyż zarzuca się mu, że popiera on mahometan i że ponosi całą odpowiedzialność za ostatnie wypadki w Palestynie.

Milicja żydowska.

WIEDŃ, 3. IX. (Pat.) „Neue Freie Presse” donosi z Jerozolimy, że delegacja żydowskiej rady narodowej zażądała od wysokiego komisarza zezwolenia na utworzenie milicji żydowskiej, tudzież ukarania wszystkich tych, którzy spowodowali rozruchy. Wedle niepotwierdzonej

pogłoski wśród arabów miał się pojawić znany pułkownik angielski Laurence, który swego czasu zorganizował powstanie arabów przeciwko Turcji. Według tych pogłosek Laurence znany antysemita uczestniczył w akcji arabów przeciwko żydom.

Odezwa przewodniczącego wielkiej rady muzułmańskiej.

KAIR, 3 IX. (Pat.) Donoszą, że emir Abdullah wydał odezwę, stwierdzającą, że pokój w Palestynie został przywrócony i zakazuje miesz-

kańcom Transjordanii przekraczania granicy Palestyny pod grozą surowej kary.

Ruchy wojsk w Mandzurji.

WIEDŃ, 3. IX. (Pat.) Dzienniki podają wiadomość z Londynu, za-czerpniętą ze źródeł japońskich o nadchodzeniu rosyjskich formacji wojskowych do prowincji Czeczuan.

Równocześnie donoszą, że armia tybetańska posuwa się ku wschodowi i obsadziła miasto Patung w prowincji Czeczuan. Powody tych ruchów wojsk nie są jeszcze znane.

Poważne nadużycia w Anglii.

BERLIN, 3. IX. (Pat.) Cała prasa berlińska przynosi dzisiaj depesze z Londynu, które powołują się na „Daily Mail”, mówią o poważnych nadużyciach popełnionych w Anglii przy administrowaniu zasiekwestrowaniami i likwidowaniami majątkami

obywateli niemieckich. Demokratyczny „Boersen Courier” zaopatrjuje te wiadomości obszernym komentarzem, w którym wskazuje, że jeżeli nawet w Anglii mogły mieć miejsca podobne nadużycia, to co dopiero mogło się dziać gdzieindziej.

Podniesienie wydatków na akcję scaleniową.

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

Na przebudowę ustroju rolnego a szczególnie na szeroko zakrojoną akcję scalenia gruntów wydało w tym roku Min. Reform Rolnych około 10 milj. zł. Z uwagi na to, że akcja ta rozwija się doskonale obejmując najbardziej dotąd zanied-

bane terytorjum Ziemi Wschodnich zajdzie prawdopodobnie konieczność powiększenia w roku budżetowym bież. wydatków na ten cel. Podniesienie kredytów wahać się będzie w granicach do trzech milj. zł.

Ziemski Bank Kredytowy w rękach angielskich.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Toczące się od dłuższego czasu pertraktacje między Ziemskim Bankiem Kredytowym a angielską grupą finansistów zostały zakończone.

W wyniku tych większośc akcyj banku tego przeszła w ręce grupy angielskiej.

Z pobytu parlamentarzystów francuskich w Warszawie.

Przedstawienie galowe i przyjęcie u ambas. Laroche.

WARSZAWA, 3. VIII. (Pat) Wczoraj wieczorem goście francuscy obecni byli na przedstawieniu galowym w operze, a następnie udali się do

ambasady francuskiej, gdzie u państwa [ambasadorstwa Laroche spędził wieczór.

Śniadanie u p. premiera na cześć parlamentarzystów francuskich.

WARSZAWA, 3. IX. (Pat.) P. prezes Rady Ministrów K. Świtalski i jego małżonka podejmowali w dniu dzisiejszym o godz. 13, w salach Prezydium Rady Ministrów śniadaniem parlamentarzystów francuskich.

wyżni urzędnicy prezydium Rady Ministrów i M.S.Z. z szefem gabinetu premiera Paciorekowskim oraz szefem protokołu dyplomatycznego Romerem na czele.

Herbatka w hotelu Polonia.

WARSZAWA, 3. IX. (Pat.) Działo o godz. 12 towarzysstwo francusko-polskie podejmowało delegację parlamentarzystów francuskich herbatką w hotelu „Polonia”. Zebranie zaszczycili swą obecnością ambasador Laroche, wiceprezydent miasta Błędowski, szef protokołu dyplomatycznego M.S.Z. Romer, pos. Radziwiłł i inni. Prezes towarzystwa polsko-francuskiego mec. Kowicz wygłosił pod adresem gości powitalne przemówienie, na które odpowiedział imieniem grupy parlamentarnej francusko-polskiej deputowany Coty.

Wynik tych większośc akcyj banku tego przeszła w ręce grupy angielskiej.

Dzień P. Prezydenta.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Wczoraj popołudniu P. Prezydent Rzplitej wyjechał do Spały. W godz. rannych P. Prezydent przyjął na audjencji delegację Uniwersytetu Wileńskiego im. Stefana Batorego, która przybyła prosić P. Prezydenta na trzecieletni jubileusz tego uniwersytetu.

zawiedził na Polskę i był na Wystawie Poznańskiej.

Dnia 2 b. m. opuścił on Warszawę, udając się do Paryża.

Wizyta przemysłowca amerykańskiego.

Tel. od wł. kor. z Warszawy

Bawił w Warszawie inkognito w ciągu sześciu dni milioner amerykański znany przemysłowiec John Willi z miasta Toledo, właściciel fabryki samochodów. B. Willi jest desygnowany na posła Stanów Zjednoczonych w Warszawie. Ostatnio

Udział Polski na targach praskich.

PRAGA, 3. IX. (Pat.) Na otwartych w niedzielę targach praskich udział polski reprezentuje jedynie stoisko kilimów polskich. Specjalne pawilony mają Hiszpanja, Francja i Sowiety.

Spokój w Syrii.

BEYROUTH, 3. IX. (Pat.) Panuje tu zupełny spokój. Władze duchowne nawołują ludność do uspokojenia się.

